

XU HƯỚNG THAY ĐỔI THEO NHÓM TUỔI Ở CÁC CA MẮC MỚI UNG THƯ DƯƠNG VẬT THEO GHI NHẬN UNG THƯ QUẦN THỂ TP. HCM GIAI ĐOẠN 2003-2016

Phạm Hùng Cường^{1*}, Phạm Xuân Dũng², Bùi Đức Tùng²

TÓM TẮT

Đặt vấn đề: Ung thư (UT) dương vật là một trong những UT ít gặp tại Việt Nam. Đã có nhiều nghiên cứu về UT dương vật tại Việt Nam, nhưng cho đến nay, vẫn chưa có nghiên cứu dựa trên số liệu Ghi nhận UT quần thể về xu hướng thay đổi của các ca mắc mới UT dương vật tại Việt Nam.

Mục tiêu: Phân tích sự thay đổi theo nhóm tuổi của các ca mắc mới ung thư dương vật theo số liệu từ ghi nhận ung thư quần thể TP. HCM từ năm 2003 đến 2016.

Đối tượng và phương pháp: Số liệu từ ghi nhận ung thư quần thể TP. HCM từ năm 2003 đến 2016, với 299 ca mắc mới UT dương vật, được hồi cứu. Số ca mắc mới UT dương vật theo các nhóm tuổi được tính để xem xét xu hướng thay đổi của UT dương vật tại TP. HCM.

Kết quả: Theo ghi nhận ung thư quần thể TP. HCM từ năm 2003 đến 2016,

+ Tuổi trung bình của các ca mắc mới UT dương vật là 54,2 ($\pm$ 16,3) tuổi.

+ Các bệnh nhân trẻ (<50 tuổi) chiếm tỉ lệ 42,8% (KTC 95%: 37,2-48,4%). Tỉ lệ ca mắc mới UT dương vật trẻ cao hơn nhiều nước trên thế giới.

+ Các ca mắc mới UT dương vật 50-59 tuổi có xu hướng tăng rõ. Các ca mắc mới UT dương vật trẻ (<50 tuổi) có xu hướng giảm.

Kết luận: Các ca mắc mới UT dương vật 50-59 tuổi tại TP. HCM có xu hướng tăng rõ trong giai đoạn 2003-2016. Các ca mắc mới UT dương vật trẻ (<50 tuổi) có xu hướng giảm.

Tỉ lệ ca mắc mới UT dương vật trẻ tại TP. HCM hiện ở mức cao, nên cần cảnh giác khả năng bị UT dương vật khi có các triệu chứng nghi ngờ ở người trẻ <50 tuổi.

Từ khóa: Ung thư dương vật, xu hướng thay đổi theo tuổi, người bệnh trẻ.

¹Bệnh viện Đa khoa Tâm Anh TP. HCM

²Bệnh viện Ung bướu TP. HCM

*Chịu trách nhiệm chính: Phạm Hùng Cường

Email: cuongph@tahospital.vn

Ngày nhận bài: 01/10/2025

Ngày phản biện: 16/11/2025

Ngày chấp nhận đăng: 01/12/2025

AGE-SPECIFIC CHANGES IN NEW PENILE CANCER CASES FROM THE POPULATION-BASED CANCER REGISTRATION IN HO CHI MINH CITY FROM 2003-2016

ABSTRACT

Background: Penile cancer is one of the rare cancers in Vietnam. There have been many studies on penile cancer in Vietnam, but to date, there has been no study based on the data of the population-based cancer registration on the changes in new penile cancer patients in Vietnam.

Objectives: To analyse age-specific changes in new penile cancer patients from the population-based cancer registration in Ho Chi Minh City, Vietnam from 2003 to 2016.

Methods: Data from 299 new penile cancer cases from the HCMC Cancer Registry were used. New penile cancer cases by age groups were retrospectively quantified and age -specific changes in new penile cancer patients in Ho Chi Minh City from 2003 to 2016 were assessed.

Results: According to the HCMC Cancer Registry, from 2003 to 2016,

+ The mean age of men with penile cancer was 54.2 ($\pm$ 16.3) years.

+ Young adults (<50-year-old) comprised 42.8% of new penile cancer patients (95% CI: 37.2-48.4%). The proportion of young penile patients was much higher than in many countries around the world.

+ New penile cancer patients tended to increase sharply in men aged 50-59. There was a mild decrease in patients under 50 years old.

Conclusions: From 2003 to 2016, new penile cancer patients in Ho Chi Minh City tended to increase sharply in men aged 50-59. There was a mild decrease in patients under 50 years of age.

The proportion of new young penile cancer patients in Ho Chi Minh City was high. Therefore, it must consider penile cancer as a real possibility in individuals who present with any suspicious symptoms, even in adults less than 50-year-old.

Keywords: Penile cancer, age-specific changes, young adults.

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Ung thư (UT) dương vật là một bệnh lý ác tính hiếm. Theo GLOBOCAN năm 2022, UT dương vật là UT thường gặp hàng ba mươi trên toàn cầu, với xuất độ chuẩn-tuổi là 0,79/100.000 dân. Tại Việt Nam[2] năm 2016-2017, theo ghi nhận UT quần thể Hà Nội, UT dương vật là UT thường gặp hàng thứ hai mươi tám ở nam giới với xuất độ chuẩn-tuổi là 0,7/100.000 dân và theo ghi nhận

UT quần thể TP.HCM, là UT thường gặp hàng thứ ba mươi ở nam giới với xuất độ chuẩn-tuổi là 0,4/100.000 dân.

Đã có nhiều nghiên cứu về UT dương vật tại Việt Nam, nhưng cho đến nay, vẫn chưa có nghiên cứu dựa trên số liệu Ghi nhận UT quần thể về thay đổi số các ca mới của UT dương vật tại Việt Nam. Do vậy, chúng tôi thực hiện nghiên cứu này nhằm mục tiêu: Phân tích sự thay đổi theo nhóm

tuổi của các ca mắc mới ung thư dương vật theo số liệu từ ghi nhận ung thư quần thể TP. HCM từ năm 2003 đến 2016.

2. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Đối tượng nghiên cứu

Dữ liệu (đã được mã hóa và ẩn danh) từ Ghi nhận UT quần thể TP. HCM các năm 2003-2016, gồm 299 ca mắc mới UT dương vật được sử dụng.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

- Hồi cứu mô tả trên dữ liệu thứ cấp. Mô tả chuỗi thời gian (time-series description) của số ca mắc mới theo nhóm tuổi qua các năm. Nghiên cứu chỉ mô tả biến thiên về số ca mắc mới, không ước tính tỷ lệ mắc mới (incidence) do không có dữ liệu dân số theo nhóm tuổi.

- Các biến số chính:

+ Chẩn đoán UT dương vật dựa vào khám lâm sàng và kết quả giải phẫu bệnh.

+ Tuổi trẻ được xác định khi các bệnh nhân có tuổi <50.

+ Xu hướng thay đổi của các ca mắc mới UT dương vật theo các nhóm tuổi được xem xét dựa trên sự biến thiên của số bệnh nhân mới UT dương vật theo nhóm tuổi và theo năm trong khoảng thời gian 2003-2016. Đường hồi quy sự biến thiên của số ca mắc mới UT dương vật được tính bằng phép hồi quy tuyến tính (linear regression) trên đếm ca và minh họa trên biểu đồ phân tán bằng phần mềm Excel. Đường hồi quy hướng lên với phương trình đường hồi quy có độ dốc dương cho thấy xu hướng tăng của số ca mắc mới UT dương vật theo thời gian và ngược lại.

- Nhập và xử lý số liệu bằng phần mềm Excel và Minitab 16.

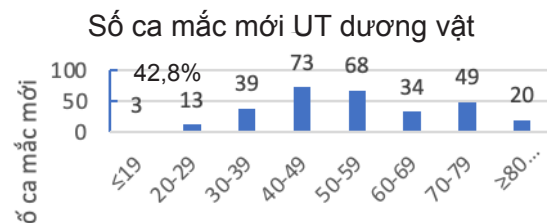
- Giá trị $p < 0,05$ được chọn là có ý nghĩa thống kê, với độ tin cậy 95%.

Mối tương quan giữa hai biến số định tính được kiểm định bằng phép kiểm Chi bình phương (χ^2).

3. KẾT QUẢ

Theo ghi nhận UT quần thể TP. HCM các năm 2003-2016, có 299 ca mắc mới UT dương vật.

Số ca mắc mới UT dương vật theo các nhóm tuổi được trình bày trong Biểu đồ 1.

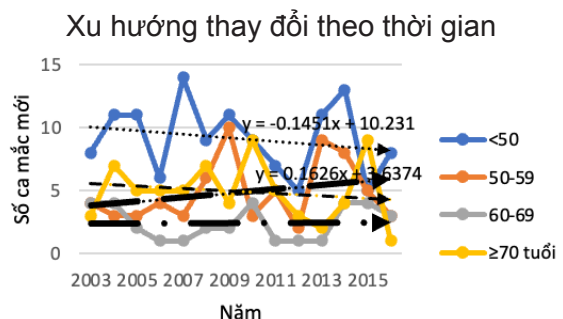

Biểu đồ 1. Số ca mắc mới UT dương vật theo các nhóm tuổi trong khoảng thời gian 2003-2016.

Tuổi trung bình của các ca mắc mới UT dương vật là $54,2 (\pm 16,3)$ tuổi.

Các bệnh nhân trẻ (<50 tuổi) chiếm tỉ lệ 42,8% (KTC 95%: 37,2-48,4%).

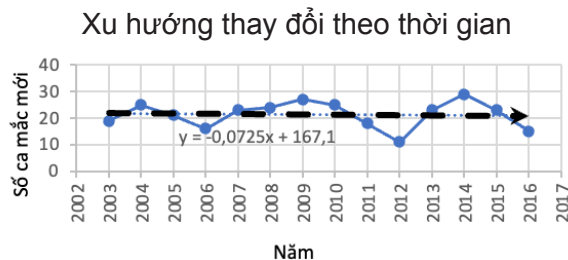
Xu hướng thay đổi của các ca mắc mới UT dương vật theo các nhóm tuổi dựa trên sự biến thiên của số ca mắc mới UT dương vật liên tục trong khoảng thời gian 2003-2016 được trình bày trong Biểu đồ 2.

Biểu đồ 2. Xu hướng thay đổi về số ca mắc mới UT dương vật theo các nhóm tuổi trong khoảng thời gian 2003-2016.

Số ca mắc mới UT dương vật 50-59 tuổi có xu hướng tăng rõ trong giai đoạn 2003-2016 với đường hồi quy có độ dốc hướng lên rõ. Các bệnh nhân <50 tuổi có xu hướng giảm rõ. Các bệnh nhân nhóm tuổi khác không thay đổi rõ với các đường hồi quy có hướng nằm ngang.

Nhìn chung, các ca mắc mới UT dương vật tuổi trẻ (<50 tuổi) tại TP.HCM có xu hướng giảm, trong khi các ca mắc mới lớn tuổi lại có xu hướng tăng nhẹ. Xu hướng chung là không thay đổi về các ca mắc mới UT dương vật trong giai đoạn 2003-2016 (Biểu đồ 3).

Biểu đồ 3. Xu hướng thay đổi về các ca mắc mới UT dương vật trong khoảng thời gian 2003-2016.

4. BÀN LUẬN

4.1. Tuổi của các ca mắc mới UT dương vật

UT dương vật là bệnh của người lớn tuổi tại Âu-Mỹ, với xuất độ tăng cao từ tuổi 60 và đỉnh cao nhất khoảng 80 tuổi. Tuy nhiên bệnh cũng gặp ở người trẻ, có tác giả đã ghi nhận 22% bệnh nhân <40 tuổi và 7% bệnh nhân <30 tuổi. Tuổi trung bình của các bệnh nhân UT dương vật ở các nước có xuất độ bệnh nhân UT dương vật cao thường trẻ hơn[1], như tại Ấn Độ là 52-58, Brazil 53, Peru 54, Thái Lan 54.

Trong nghiên cứu này, tuổi trung bình của các ca mắc mới UT dương vật là 54 tuổi; thấp hơn so với tuổi thường gặp tại các nước Âu Mỹ; nhưng tương đồng với các nước có xuất độ UT dương vật cao tại châu Á và Nam Mỹ.

4.2. Tỷ lệ các ca mắc mới UT dương vật tuổi trẻ

Khoảng tuổi để xác định nhóm bệnh nhân UT dương vật tuổi trẻ thay đổi tùy theo các tác giả. Phần lớn nghiên cứu xác định bệnh nhân UT dương vật trẻ[5,6] khi <50 tuổi.

Theo Deng[4], khảo sát trên 6.397 bệnh nhân UT dương vật tại Hoa Kỳ trong thời gian 2000-2018, các bệnh nhân <54 tuổi chiếm tỷ lệ 19,6%.

Trong nghiên cứu này, chúng tôi cũng dùng mốc tuổi <50 để xác định bệnh nhân UT dương vật trẻ tuổi. Tỷ lệ các ca mắc mới UT dương vật trẻ (<50 tuổi) có tỷ lệ là 42,8%, cao hơn hẳn tại Hoa Kỳ.

Tỷ lệ các ca mắc mới UT dương vật trẻ trong nghiên cứu này cũng cao hơn hẳn so với Trung Quốc (11,7%), Hàn Quốc (9,1%), Thái Lan (18,7%)[3] và ngay cả so với các nước có xuất độ UT dương vật cao như Ấn Độ (24%), Brazil (25,9%)[6].

4.3. Sự gia tăng của các ca mắc mới UT dương vật trẻ

Trong nghiên cứu này, trong giai đoạn 2003-2016, số ca mắc mới UT dương vật tại TP. HCM có xu hướng giảm ở các bệnh nhân trẻ (<50 tuổi). Không ghi nhận sự gia tăng của các ca mắc mới UT dương vật trẻ như tại Anh Quốc[6].

Theo Cơ quan Nghiên cứu UT Quốc tế (IARC) [3], trong giai đoạn 2022-2050, số ca mắc mới UT dương vật tại Việt Nam sẽ tiếp tục giảm ở các bệnh nhân trẻ <50 tuổi (từ 29,3% xuống còn 17,1%). Kết quả này tương tự với Thái Lan (18,7% xuống 10%), Ấn Độ (24% xuống 15,2%), Brazil (25,9% xuống 13,7%).

4.4. Sự thay đổi của các bệnh nhân UT dương vật

- Theo một nghiên cứu trong thời gian 2000-2018 tại Hoa Kỳ trên 6.397 bệnh nhân UT dương

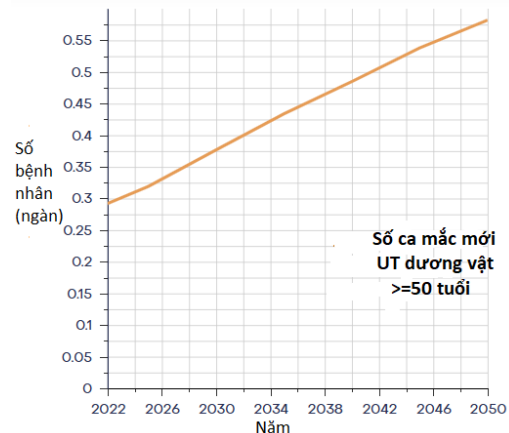
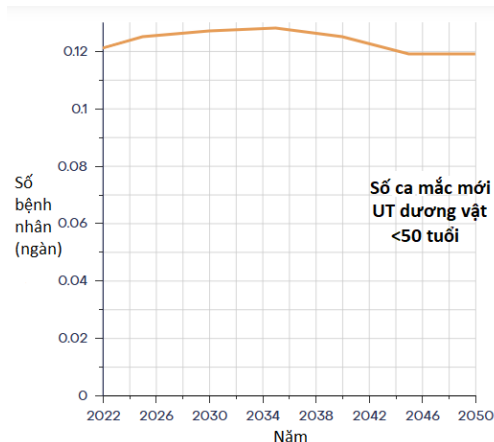
vật[4], số ca mắc mới UT dương vật ghi nhận tăng trong giai đoạn này, trong đó hai lứa tuổi tăng rõ là >75 và 45-54 tuổi.

- Ghi nhận trên toàn cầu với 39 quốc gia[5], thời gian 2003-2012, xu hướng thay đổi số ca mắc mới UT dương vật rất khác biệt. Các quốc gia có xu hướng tăng rõ là Ecuador và Anh Quốc, trong khi các quốc gia có xu hướng giảm rõ là ba quốc gia châu Á: Thổ Nhĩ Kỳ, Ấn Độ và Trung Quốc. Các bệnh nhân UT dương vật trẻ (<50 tuổi) có xu hướng tăng trên toàn cầu, trừ hai quốc gia châu Âu: Thụy Sĩ và Malta có xu hướng giảm. Xu hướng thay đổi của các bệnh nhân UT dương vật lớn tuổi không đồng bộ, ba quốc gia có xuất độ tăng rõ đều ở châu Âu: Iceland, Anh Quốc và

Hà Lan; các quốc gia có xuất độ giảm rõ là Thổ Nhĩ Kỳ và Ấn Độ.

Trong nghiên cứu này, số ca mắc mới UT dương vật tuổi trẻ (<50 tuổi) tại TP. HCM có xu hướng giảm. Số ca mắc mới UT dương vật lớn tuổi tăng rõ ở nam giới tuổi 50-59, nhưng lại giảm rõ ở các bệnh nhân ≥ 70 tuổi. Xu hướng chung của các ca mắc mới UT dương vật tại TP. HCM trong thời gian 2003-2016 là không thay đổi.

- Xu hướng thay đổi theo thời gian theo các lứa tuổi của các ca mắc mới UT dương vật tại TP.HCM không thể lý giải dựa vào các yếu tố nguy cơ đã xác lập trên y văn như: tình trạng hẹp bao quy đầu, vệ sinh cá nhân kém, nhiễm HPV, hút thuốc[5].

Biểu đồ 4. Xu hướng thay đổi về số ca mắc mới UT dương vật tại Việt Nam theo các nhóm tuổi trong khoảng thời gian 2022 - 2050[3].

Theo Cơ quan nghiên cứu UT Quốc tế (IARC) [3], trong giai đoạn 2022 - 2050, số ca mắc mới UT dương vật tại Việt Nam sẽ tiếp tục tăng rõ ở các bệnh nhân ≥ 50 tuổi, nhưng ở các bệnh nhân trẻ <50 tuổi thì không thay đổi (Biểu đồ 4). Kết quả công bố từ IARC được tính toán dựa trên số liệu của hai trung tâm Ghi nhận UT quần thể (Hà Nội và TP. HCM) của Việt Nam.

Hạn chế của nghiên cứu:

+ Ghi nhận Ung thư quần thể TP. HCM có thể chưa ghi nhận đầy đủ các ca mắc mới UT dương vật của các cơ sở y tế tại TP. HCM nên có thể chưa phản ánh chính xác xu hướng thay đổi theo tuổi của các ca mắc mới UT dương vật tại TP. HCM[2].

+ Tỷ lệ các ca mắc mới UT dương vật có chẩn đoán giải phẫu bệnh trong nghiên cứu này[2] chỉ đạt 49,4%.

5. KẾT LUẬN

Các ca mắc mới UT dương vật 50-59 tuổi tại TP. HCM có xu hướng tăng rõ trong giai đoạn 2003-2016. Các ca mắc mới UT dương vật trẻ (<50 tuổi) có xu hướng giảm.

Tỉ lệ các ca mắc mới UT dương vật trẻ tại TP. HCM hiện ở mức cao, nên cần cảnh giác khả năng bị UT dương vật khi có các triệu chứng nghi ngờ ở người trẻ <50 tuổi.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Phạm Hùng Cường, Võ Kiến Thái. Đặc điểm lâm sàng và kết quả điều trị bệnh nhân ung thư dương vật tại bệnh viện Ung bướu TP. HCM. *Y học Việt Nam*. 2023;533 (Tháng 12-Số Đặc biệt):414-421.
- [2]. Lê Văn Quảng, Phạm Xuân Dũng. Ghi nhận ung thư quần thể Hà Nội và Thành phố Hồ Chí Minh. NXB Y học. 2023.
- [3]. Cancer Tomorrow (https://gco.iarc.fr/tomorrow/en/dataviz/trends?types=0&-sexes=1_2&mode=cancer&group_populations=0&multiple_populations=0&-multiple_cancers=1&cancers=11&populations=704&age_end=17&scale=linear&min_zero=1).
- [4]. Deng X, Liu Y, Zhan X, Chen T et al. Trends in Incidence, Mortality, and Survival of Penile Cancer in the United States: A Population-Based Study. *Front Oncol*. 2022;12:891623.
- [5]. Huang J, Chan SC, Pang WS, Liu X et al. Incidence, risk factors, and temporal trends of penile cancer: a global population-based study. *BJU Int*. 2024 Mar;133(3):314-323.
- [6]. Pang KH, Fallara G, Hemat M, Ghosh A et al. Long-term outcomes of penile squamous cell carcinoma in men age ≤ 50 years old compared with men > 50 years old from a single tertiary referral centre: a propensity score matched analysis. *Int J Impot Res* (2024). <https://doi.org/10.1038/s41443-024-00842-5>.